

GERVASII DIPLOMATA.

I.

Charta foundationis seu restitutionis duodecim canonicorum in ecclesia SS. Timothei et Apollinaris.

(Anno 1064.)

[*Actes de la province ecclésiastique de Reims, II, 75.*]

In nomine sanctæ et individuæ Trinitatis, Patris, et Filii, et Spiritus sancti, Gervasius Dei gratia Remorum archiepiscopus, sanctæ Ecclesiæ tam præsentibus quam futuris fidelibus. Si utilitati et honestati ecclesiæ nobis a Deo commissæ diligenter intendimus, et quæcunque in ea [a.d., E.P.] divinæ religionis cultum provida prædecessorum nostrorum vigilantia ordinata sunt, inconvulsa servamus, et quæ ex his negligentia, vel aliquibus infortuniis deperierunt reparare contendimus; patrisfamilias nostro decreto nobis talento multiplex lucrum reportaturos, et euge certissimæ remunerationis nos credimus audituros. Unde considerantes ecclesiam sancti Timothei martyris in municipio hujus sanctæ sedis, cui Deo auctore præsidemus, sitam, quondam clericorum numero et honestate religionis viguisse, sed partim adversis casibus, partim incuria ad titulum unius presbyteri esse redactam; ideoque ab archiepiscopo A. Halberone, ut ex ejus redditibus hospitalitatis suppleretur utilitas, beati Remigii monasterio ad possidendum concessam; piæ sedulitatis opera adhibere curavimus ut eam in antiquum honestatis statum repararemus. Quapropter id notificantes Herimaro abbati, injunximus ut hoc nostræ voluntatis propositum commendaret effectui, et ipsam ecclesiam sancti Timothei cum suis redditibus stipendiariam Deo faciens, famulaturis inibi clericis, ex aliis possessionibus sancti Remigii in suo cœnobio supplementum repararet hospitalitatis. Qui libenter nostræ ordinationi paruit, et sub nostro auctoritatis privilegio duodecim canonicos in eodem loco aggregavit, utque regulariter ibidem divino insisterent servitio canonicam præbendam eis instituit. Hæc ergo constitutio ut fieret efficacior, nos quoque ipsius ecclesiæ altare ad augmentum stipendii eorum perpetua-liter ipsis esse proprium constituimus; et quandiu illic fuerint canonici, ne quisquam successor noster eis illud auferat sub divina auctoritate interdiciamus. Præterea ratum esse volumus ut sint immunes ab omni archidiaconorum et archipresbyterorum exactione, positi tantum sub sancti Remigii dominatione, sub nostra tamen potestate, et abbatis subjectione, quemadmodum et monachi ipsius sancti Remigii; et sicut curam ex eorum animabus abbas de nostra suscepit, eodem modo de eorundem clericorum animabus curam a nobis suscipiat, ipseque eandem decano quem sibi ad eorum custodiam fidelem substituerit manu sua committat; ipse vero

A abbas et necessaria eis victus provideat, et si quid in eorum conversatione reprehensibile invenerit, emendare satagat, ut securus in die judicii Deo de eis rationem reddere valeat. Quod nostræ ordinationis decretum ne quis convellere, vel aliquatenus temerare præsumat, sub anathemate prohibemus, ad posterorum memoriam id commendantes chirographo sub episcoporum, abbatum, majorumque nostri cleri, et cæterorum fidelium nostrorum qui interfuerunt testimonio. Prandium autem quod canonici Sanctæ Mariæ hujus Remorum ecclesiæ illi accipiebant in festivitate sanctorum martyrum Timothei et Apollinaris, pro Dei amore, et nostro condonaverunt communi consensu perpetualiter abbati Herimaro, et supradictis clericis, ut sint eorum fratres, ipsorumque memoriam faciant in orationibus suis, cujus donationis largitatem ne quis convellere audeat futuris temporibus, cum coessentibus nobis episcopis et omni clero, sub divini numinis obtestatione comminamur.

† Signum domni Gervasii archiep.

† Signum Elinandi Laudun. episcopi.

† Signum Adelardi Suession. epis.

† Signum Frothandi Silvan. epis.

† Signum Widonis Beluac. epis.

† Signum Odonis archidiaconi.

† Signum Herimari abbatis sancti Remigii.

Actum Remis publice anno Incarn. Domin. 1064, indictione II, regnante Philippo rege an. v Idus Junii.

II.

Pro fundatione abbatiæ S. Dionysii Remensis.

(Anno 1067.)

[*Actes de la province de Reims, II, 79.*]

Notum vol præsentibus, nec ignotum sit posteris, quod ego Gervasius hujus sanctæ sedis Remorum antistes, post aliarum restaurationem ecclesiarum quæ tam vetustate quam negligentia destitutæ ac desertæ ab antiquis apparebant temporibus, beati Dionysii quæ jam pene annullata fuerat ecclesiam renovare apposui; quam olim celeberrime ditatam, ingruente malitia, ad summam devenisse paupertatem frequenter transeundo miseratus condolui; adhibitaque tandem diligentia, restaurationis opus operatione, structura, Dei præsentis gratia, non distuli, destructa reedificans, quæ fundata non erant a fundamentis construens. Et quia ad mensam canonicorum dominæ meæ sanctæ Dei genitricis pertinebat, ab ipsis filiis meis eam sub censu sex solidorum omnium voluntate accepi, perpetua libertate donandam; hac consuetudine retenta ut servientes eorum, tam familiares quam communes, sicut autea solebant, absque omni exactione alicujus pretii, ibi

sepulturæ traderentur; et si ipsa ecclesia processu temporis, aliquo casu rediviva calamitate, ad eam quæ prius erat decideret, eorum sicut prius erat potestati subjiciatur, nisi culpa vel studio ipsorum acciderit.

Ecclesia itaque meo sumptu et labore ad integrum restituta, cum diversis ædificiis ad necessitatem fratrum accommodatis, canonicos ibidem ad honorem et anniversarii mei commemoratione sanctæ Mariæ ad usum concedere canonicorum, quorum decimam huic ecclesiæ habendam, sicut olim de-

crevimus, modo quoque decernimus, quod de omnium bonorum meorum substantia indifferenter statuimus. Cujus constitutionis nostræ decretum ut ratum inviolatumque perpetuis valeat temporibus, nostræ auctoritatis scripto præsentî roboramus, sigillique nostri impressione consignamus.

Actum Remis, anno Incarnationis Dominicæ 1067, Indictione v, regnante Philippo rege anno vii, episcopatus mei anno xii.

Odalricus cancellarius scripsit atque subscripsit.

ANNO DOMINI MLXVII.

LEODEGARIUS

VIENNENSIS ECCLESIAE ARCHIEPISCOPUS.

NOTITIA HISTORICA.

(Ex Gallia Christiana, vet. edit., tom. I, pag. 799.)

Leodegarius recensetur in diplomate Ermengardis, Rodulphi Burgundiæ regis conjugis, an. 1037, cum Pontio Valentino, Artaldo Gratianopolitano, et aliis episcopis. Vitam, mores, ortus et actus antecessorum archiepiscoporum opere exaravit, ut legitur in Chronico ms.; subscribit testamento Hugonis archiepiscopi Bizonticensis 1044, viii Kal. Aprilis; ad quem etiam Leo IX papa epistolam misit; defunctusque pridie Idus Junii. Ex quo apparet mendum eorum qui alterum cognominem Leodegarium superinducunt.

LEODEGARIJ CHARTÆ.

I.

Ecclesiam S. Ferreoli in plena synodo S. Victori concedit.

(Anno 1036.)

[MARTEN., *Ampliss. Collect.* I, 404.]

Cunctis liquido patet primum hominem a Deo conditum atque in paradiso positum, ut, si peccare nollet, necessitatem peccandi non haberet; quia vero invidia diaboli seductus est, atque in hæc ærumnosa a Deo projectus exsilia, omnes homines ex eo genitos natura postmodum æquales fecit; sed Deus, qui est summum bonum, ipse præscius futurorum, postmodum per multa annorum curricula hominem suum charum animal regere non destitit, imponens unum aliis, patriarchas primitus, et prophetas, ac deinde reges, ad extremum vero tempus sacerdotes. Hæc autem ideo facere voluit, ut, si quis ejus amore peccata nollet vitare, coæreret eum videlicet alterius timore. Sunt itaque multa quæ per Moysen præcepit, et quæ Aaron primo sacerdoti injunxit; ad ultimum vero B. Petro apostolo prin-

B cipi ligandi atque solvendi potestatem contulit, et ab eo usque ad nos, licet indignos, hanc potestatem permanere concessit. Quapropter ego Leodegarius, sanctæ matris Ecclesiæ Viennensis archiepiscopus, omnium Dei fidelium servus, exemplo et amore prædecessorum meorum tactus, cupiens ornare ecclesiam nostram, quæ quondam gloriosissime floruit, propono et desidero deservire beatissimo ac domno Ferreolo martyri, et civitatis nostræ tribuno, siquidem ecclesia ipsius vel cænobium, quod vocant Grinensium, quadragintorum simul in se habuit multitudinem monachorum. Nos verò quos ad hæc Deus infelicia perduxit tempora, si non ita, saltem quod possumus adimplemus. Reddimus ergo sibi, videlicet S. Ferreolo, ipsiusque quondam monasterio, ex hæreditate ipsius quidquid in nostro dominio tenebamus, ceu etiam ubicunque fuerit inventum aliquid ex ejus hæreditate, totum omnino reddimus, et eos qui tenent, si reddere voluerint, in hac elemosyna adjungimus. Sed et fidelis noster Bladinus quidquid de ejus hæreditate in beneficio